

EXPUNERE DE MOTIVE

Modernizarea instituțională este o problemă fundamentală a României în perspectiva integrării europene. În acest context, unul din angajamentele asumate de autoritățile române în procesul de negociere a Capitolului 28 „Controlul financiar” îl reprezintă modificarea Legii de organizare și funcționare a Curții de Conturi.

Acest demers a fost determinat de revizuirea în anul 2003 a Constituției României care consacră anularea atribuțiilor jurisdicționale ale Curții de Conturi, precum și de necesitatea introducerii auditului bazat pe sisteme și a auditului performanței, consolidării independenței financiare a Curții de Conturi, precum și includerii prevederilor privind procedurile de urmărire de către Parlament a recomandărilor Curții de Conturi.

În conformitate cu Constituția revizuită, Curtea de Conturi se definește, prin art. 140, alin.1, ca instituția care *„exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public”*. Această funcție este specifică instituției supreme de audit, definită de Standardele de audit ale Organizației Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) ca fiind *„autoritatea publică a statului, care indiferent de forma de constituire și organizare, îndeplinește funcția de audit public, la nivelul cel mai înalt din stat”*.

Ca instituție supremă de audit, Curtea de Conturi este membră a INTOSAI din anul 1992.

În această calitate, împreună cu instituțiile supreme de audit din țările central și est-europene, cu participarea Curții Europene de Audit și a specialiștilor SIGMA¹, s-a angajat să respecte criteriile de convergență necesare integrării europene, decurgând din Liniile

¹ SIGMA – Support for Improvement in Governance and Management in Central and Eastern European Countries - este o inițiativă comună a OECD și Uniunea Europeană, finanțată în principal de Programul PHARE.

directoare europene de aplicare a standardelor de audit ale INTOSAI, elaborate în anul 1998, pe baza:

- Declarației de la Lima cu privire la liniile directoare ale auditului finanțelor publice, elaborată de INTOSAI și adoptată la Congresul al IX-lea al acestei organizații, desfășurat la Lima în anul 1977;
- Standardelor de audit ale INTOSAI, adoptate la Congresul al XIV-lea al INTOSAI din 1992, desfășurat la Washington și actualizate în anul 1995 la Congresul al XV-lea de la Cairo.

Ținem să facem precizarea că, încă din anul 1999, președinții instituțiilor supreme de audit din țările Europei centrale și de est și al Curții Europene de Audit au aprobat o rezoluție prin care adoptă 11 recomandări în următoarele domenii apreciate cruciale pentru integrarea europeană:

- perfecționarea cadrului legal;
- adoptarea și aplicarea standardelor internaționale de audit;
- managementul instituției supreme de audit în contextul noilor cerințe de integrare europeană;
- rolul instituției supreme de audit în evaluarea și dezvoltarea controlului intern.

Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, deși modificată și completată, nu asigură condițiile necesare unui demers de reformare instituțională profundă, orientată către asimilarea celor mai bune practici de audit public. Această lege continuă să graviteze, explicit sau implicit, în jurul atribuțiilor jurisdicționale ale Curții de Conturi, atribuții care au constituit, inițial, pilonul central al construcției sale instituționale.

Pe de altă parte, de la adoptarea în 1992 a Legii nr. 94 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, evoluția cadrului legislativ în domeniul finanțelor publice, controlului și auditului intern, armonizat cu acquis-ul comunitar, a cunoscut o dinamică deosebită, ceea ce determină necesitatea elaborării unei noi legi a Curții de Conturi, modificarea și completarea celei existente nefiind în măsură să asigure o structură normativă coerentă.

Necesitatea asimilării noilor abordări și concepte europene în domeniul auditului public extern ne-a condus către elaborarea unei noi construcții legislative care, în linii mari, conține următoarele elemente definitorii:

1. Încadrarea Curții de Conturi în categoria instituțiilor supreme de audit, organizate sub formă de „curți de conturi” fără atribuții jurisdicționale, a căror conducere se asigură pe principiul colegialității de către membrii numiți de Parlament.

2. Asumarea de către Curtea de Conturi, ca instituție supremă de audit, a rolului ce-i revine în ciclul responsabilității publice de a contribui la buna gestiune financiară a fondurilor publice și a patrimoniului public, de a furniza Parlamentului și respectiv, autorităților publice deliberative ale unităților administrativ teritoriale, rapoarte conținând informații privind utilizarea și administrarea acestora, în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

3. Reglementarea, în mod distinct a independenței Curții de Conturi, sub toate aspectele ei esențiale: independența funcțională și organizatorică, independența membrilor și a personalului Curții, independența financiară a Curții. Sunt, de asemenea, statuate relațiile Curții de Conturi cu Parlamentul și cu autoritățile publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, cu Guvernul și cu entitățile auditate.

4. Competența Curții de Conturi de a verifica modul de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, precum și asupra modului de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale.

5. Statuarea, în conformitate cu Declarația de la Lima și Standardele de audit ale INTOSAI, ca atribuție principală a Curții de Conturi a auditului public extern în sectorul public, realizată, în principal, prin cele două tipuri consacrate de audit: auditul financiar extern și auditul performanței.

Proiectul de lege propune realizarea tipurilor de audit specifice instituțiilor supreme de audit în baza standardelor proprii de audit public extern, adoptate conform standardelor de audit INTOSAI, Liniilor directe europene de aplicare a standardelor INTOSAI și a altor standarde de audit relevante pentru sectorul public elaborate de IFAC și acceptate spre aplicare în Uniunea Europeană.

6. Elaborarea de manuale de audit și ghiduri pe domenii specifice conținând proceduri detaliate privind evaluarea sistemelor de management și de control intern ale entităților auditate. Unul din obiectivele centrale ale Curții de Conturi va fi evaluarea și formularea de recomandări de îmbunătățire a funcționării acestor sisteme.

7. Abordarea auditului pe bază selectivă, în conformitate cu standardul de planificare consacrat de cea mai bună practică în domeniu.

8. Finalizarea auditului financiar extern la instituțiile publice conduse de ordonatorii principali de credite prin emiterea unei opinii de audit asupra situațiilor financiare auditate, respectiv a conturilor de execuție bugetară, ținând seama și de rezultatele verificărilor, pe bază selectivă, a conturilor de execuție ale ordonatorilor de credite subordonați.

9. Întocmirea unui raport de audit care conține în principal, constatari cu impact financiar, constatari cu privire la rezultatele evaluării sistemelor de management și de control intern ale entității auditate, precum și recomandari pentru remedierea deficiențelor constatate și îmbunătățirea activităților.

10. Constituirea la nivelul celor două camere ale Parlamentului a unei comisii speciale permanente care va avea drept scop examinarea rapoartelor transmise de către Curtea de Conturi, verificarea contului anual de execuție al bugetului Curții de Conturi, înaintarea de propuneri către Parlament pentru numirea membrilor Curții de Conturi.

11. Mai buna informare a Parlamentului și ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, prin transmiterea unor rapoarte relevante care vor fi făcute publice.

12. Instituirea obligației conducerii entității auditate de a acționa în vederea recuperării pagubelor constatate de către auditorii Curții de Conturi, neîndeplinirea acestei obligații constituind infracțiune.

13. Posibilitatea ca în cadrul Curții de Conturi, personalul cu atribuții de audit să cuprindă și specialiști licențiați în alte domenii decât cel economic.

14. Obligația auditorilor de a-și perfecționa cunoștințele profesionale și dreptul acestora la formare profesională continuă, în cadrul Curții de Conturi.

15. Asigurarea unui nivel de salarizare adecvat, având în vedere incompatibilitățile extinse aplicabile membrilor și personalului de audit al Curții de Conturi.

16. Prevederea, pe lângă atribuțiile de audit, și a altor atribuții de raportare, consultare și avizare. Legea conține, în plus, un articol cu definiții ale unor termeni și expresii utilizate.

17. Funcționarea pe lângă Curtea de Conturi a Autorității de Audit pentru fondurile acordate României de Uniunea Europeană prin programele ISPA și SAPARD și pentru fondurile ce vor fi acordate în perioada post-aderare, organism înființat în vederea îndeplinirii unor

obligatii asumate de România în procesul de integrare Europeană. Atribuțiile, organizarea și funcționarea Autorității de Audit sunt prevăzute în anexa la prezentul proiect de lege.

Prevederi privind structura organizatorică, conducerea, personalul, funcționarea, infracțiuni și contravenții sunt abordate în mod corespunzător în proiectul de lege.

Având în vedere cele menționate mai sus, inițiatorii, împreună cu specialiști în domeniul auditului, am elaborat proiectul legii Curții de Conturi anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

INIȚIATORI

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Grupul Parlamentar	Semnătura
1.	Nicolăescu Eugen	P.N.L.	
2.	Rușanu Dan Radu	P.N.L.	
3.	Ungureanu Petre	P.N.L.	
4.	Iordache GrațIELA	P.C.	
5.	Erdei Istvan	U.D.M.R.	
6.	Merka Adrian-Miroslav	Minorități	
7.	Ovidenie Costel	Independent	